Всеукраїнська науково-практична конференція

«КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО В СУЧАСНОМУ СВІТІ: МІЖ ТРАДИЦІЄЮ ТА НОВАТОРСТВОМ»

з міжнародною участю

м. Дніпро, 23 травня 2025

УДК [130.2+7](06)"2025"

Культура і мистецтво в сучасному світі: між традицією та новаторством. Збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 23 травня 2025 р., м. Дніпро [Електронний ресурс] / За заг. ред. Матвєєва К.В. Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2025. 303 с.

У збірнику представлені результати досліджень знаних фахівців, науковців, молодих вчених, студентів, а також практиків в галузі культурології, філософії, мистецтвознавства, журналістики, історії та інших соціальних, мистецьких та гуманітарних наук, учасників всеукраїнської всеукраїнської науково-практичної конференції «Культура і мистецтво в сучасному світі: між традицією та новаторством» з міжнародною участю, в яких розглядаються культурологічні аспекти сучасних мистецьких практик; філософські виміри сучасної культури і мистецтва; мистецтво в умовах глобалізації; роль журналістики у формуванні сучасного культурного простору; філологічні дослідження в контексті культурних змін; мистецькі практики у сфері психічного здоров'я; музейна педагогіка для збереження культурної спадщини; хореографічне мистецтво традиції і сьогодення.

Рекомендовано для науково-педагогічних та педагогічних працівників вищої і післядипломної освіти, керівників закладів середньої та дошкільної освіти, працівників методичних служб, вихователів, вчителів, докторантів, аспірантів, студентів.

Матеріали в збірнику друкуються мовою оригіналу в редакції авторів

УДК [130.2+7](06)"2025"

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНИХ МИСТЕЦЬКИХ ПРАКТИК.....8

Ананов О.В. Реалізація моделей культурної політики в Україні у час російсько-української війни.....9

Бліндер Г.Б. Феміністичний дискурс у візуальному мистецтві.....14

Боднар А.А. Синтез різних видів мистецтв на заняттях з музики.....18

Ващук О.П. Мистецтво, що народжується у вогні: вплив війни на культуру сучасної України.....22

Гаврилович С.М. Артефакти з українського фронту як артоб'єкт з культурологічним контекстом (на прикладі інсталяції Sensitive Content).....27

Годенко-Наконечна О.П. Мистецтво дніпровських художників у культурному просторі міста початку незалежності.....33

Даниленко А.В. Сценічне втілення української літературної спадщини в балеті як чинник формування національної хореографічної культури.....38

Зінченко Д.І. Репрезентація українських архетипних образів в сучасному театрі.....42

Калюжний Н.Г. Культуротворча та комунікативна функція сучасних знакових вистав та кінофільмів.....46

Карімов Н.В. Історія українського бароко (друга половина XVII - XVIII ст.)....50

Комариця Ю.С. Роль медіа та інформаційних технологій у забезпеченні безпеки громадян.....56

Матвєєва К.В. Еволюція хореографічної культури в національному українському драматичному театрі.....60

Новікова А.В. Музика як символ опору та єдності в російсько-українській війні з 2022 року (відеопрезентація).....65

Петінова О.Б., Мушикова А.О. Адаптація іммігрантів (біженців) до соціокультурного середовища: основні труднощі та фактори успішної інтеграції.....69
Полякова Т.І. Вплив соціальних медіа на формування виконавського мистецтва в сучасному культуротворчому просторі: основні аспекти.....73
Різніченко Є.Д. Роль журналістики у формуванні сучасного культурного простору 77
Садовенко О.О. Культурна рефлексія: як ші формує наше уявлення про себе. ..82
Степаненко А.Г. Практики меморіалізації у процесах трансформації культурних ландшафтів міст.....88
Топорков Д.А. Канонічна церковна іконографія у нових естетичних вимірах. ..92
Тормахова А.М. Меми як форма сучасного цифрового фольклору.....96
Фільварська В.В. Соціокультурний маркетинг: концептуалізація нової парадигми впливу.....99
Чуйко В.О., Чуйко С.І. Мистецтво як фахово формуючий фактор творчих здібностей постановника й організатора.....104

СЕКЦІЯ 2. ФІЛОСОФСЬКІ ВИМІРИ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА.....110
Атаманюк З.М. Формування здорового способу життя особистості як проєкт соціокультурного розвитку суспільства.....111
Венгер О.М. Лев Манович про особливості комп'ютеризації сучасної культури.....114
Гардабхадзе І.А. Трансгуманізм s аугментація культури: індустрія моди у пошуках емерджентності.....118
Дилян А.В. Сучасне українське суспільство як фактор розвитку рекламного менеджменту.....125

Дорошенко Т.С. Потенціал «естетичного інтелекту» у вимірах сучасної культури.....128
Йорж Р.А. Свобода як соціальне явище в історії філософії.....131
Клименко В.О. Мінімалізм як філософія сучасного дизайну.....134
Начев М.Ю. Соціальне середовище і його роль у формуванні людини.....137
Петрова Я.І. Відображення трансформації світосприйняття як виклик сучасних культури та мистецтва в умовах війни.....141
Ставенко В.В. Бойові мистецтва як культурна спадщина: між філософією, ритуалом і сучасним самозахистом.....145

СЕКЦІЯ 3. РОЛЬ ЖУРНАЛІСТИКИ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОГО КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ.....149
Галацька В.Л. Сценічна умовність буття:сучасні публіцистичні акценти.....150
Зосім О.Л. Музична журналістика як чинник формування сучасного культурного простору України.....157
Коробко М.І. Організації медіа як культурні інститути.....160
Лепко К.М. Нарис-travel як інструмент популяризації природної та історико-культурної спадщини України.....164

СЕКЦІЯ 4. ФІЛОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНИХ ЗМІН.....169
Галацька В.Л., Мироненко А.М. Поетична казка Віктора Коржа.....170
Мироненко М.А. Поезії Івана Сокульського у часо-просторі української доби.....172
Міронова Н.М. Екфразис в романі айріс мердок «дзвін» («the bell»): естетичний та етичний аспекти.....178

СЕКЦІЯ 5. МИСТЕЦТВО В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....185
Антонюк Л.О. Методика викладання живопису освітньої компоненти «Кваліфікаційна практика».....186
Верхотурова М.А. Атрибуція вогнепальної зброї XIV-XVIII століть під час проведення мистецтвознавчої експертизи.....190
Гвоздь Ю.М. Сопілкове мистецтво України у фестивальному русі другої половини XX - початку XXI століть: між традицією та новаторством.....193
Годлевський В.О. Перспективи фольклорно-джазового напряму в акордеонно-баянному мистецтві України.....197
Завітова Д.О. Традиції та сучасність в українській музиці 200
Зуєнок А.-А.В. Пісня скаже більше ніж слова: особистісна евристика в музичномуконтексті 205
Лисенко Д.А. Загальні тенденції застосування концепції візуальності в українській програмній фортепіанній музиці XX століття.....208
Одрехівський Р.В. Національне відродження в українському мистецтві на початку XX століття.....213
Ортинська Л.В. Нові українські наративи в європейських культурних інституціях.....216
Пахомова О.А. Методика викладання освітньої компоненти «Художня практика» на прикладі виконання завдань з теми «етюди міського та сільського пейзажів».....219
Торконяк Н.І. Лемківська пісенність як феномен музичної культури: музично-мовний аспект.....223
Цепух І.О. Композитор і постмодерн: пошук сенсу у новому музичному просторі.....227

СЕКЦІЯ 6. МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ У СФЕРІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я......236

Авдєєв О.С. Війна як каталізатор змін гумористичних наративів (на прикладі стендапу Сергія Ліпко) 237
Родіна Є.Д. Застосування мистецьких виробів у якості засобів арттерапії для роботи з покращенням психічного здоров'я 243
Романенко С.А. Уроки фортепіано як засіб гармонізації психоемоційного стану учнів.....246
Фанангей Р.Д. Аспекти з-цілення практикою Плейбек Театру.....249

СЕКЦІЯ 7. МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.....255
Аліванцева О.В., Шапошнікова А.В. Проєкт «Зимові історії акторів музейного театру» (2024-2025 рр.) як приклад освітньої роботи музею «Літературне Придніпров'я».....256
Афоніна О.С. Музеї музики між традиціями та технологіями.....259
Коник А.В. Бібліотеки на лінії фронту: від каталогів до катакомб.....263
Соловйов В.В. Науково-просвітницька складова циклу занять «Історія українських жіночих прикрас» музейного проєкту «Історія через предмети». 270

СЕКЦІЯ 8. ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО ТРАДИЦІЇ І СЬОГОДЕННЯ.....276
Бадаква П.І. Образ індійської культури та філософії мовою танцю.....277
Безпаленко Ю.В. *Вплив інформаційних технологій та штучного інтелекту на викладання хореографічних освітніх компонентів*.....281
Матвєєва К.В. Ритуальний танець у практиках шаманізму.....287
Матвіюк Д.А. Сценічне втілення української літературної спадщини в балеті як чинник формування національної хореографічної культури.....291
Плахотнюк О.А. Перформативні мистецтва та хореографія системі вищої освіти України.....295

духу нації, а й силою, що сприяє її відродженню. У найтемніші часи мелодії стають символом незламності, що лунає далеко за межами кордонів.

Список використаних джерел

1. Антипенко Ю., Левко В. (2024). Пісенна творчість українських артистів у період війни в контексті емоційної виразності мистецької рефлексії. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. Вип. 49. 131-138. https: file:///C:/Users/a.kosenko/Downloads/admink,+18.pdf

2. Овсянніков В. (2022). Трансформаційні процеси рокмузики в контексті війни в Україні. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. № 3. 208-213. https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4509/Visnyk_3_2022_01-208-213.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Петінова Оксана Борисівна
д. філос.н., професор кафедри філософії, соціології та МСКД,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна
oksanapnpu@gmail.com

Мушикова Аміна Олександрівна
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ОПП «Переклад», факультет іноземних мов
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна
mushikova.AO@pdpu.edu.ua

АДАПТАЦІЯ ІММІГРАНТІВ (БІЖЕНЦІВ) ДО СОЦІОКУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА: ОСНОВНІ ТРУДНОЩІ ТА ФАКТОРИ УСПІШНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Процес адаптації іммігрантів у новому середовищі є складним і включає різні аспекти – мовний, економічний, соціальний та культурний. Основними перешкодами, з якими стикаються мігранти, є труднощі у володінні мовою країни перебування, упереджене ставлення, почуття ізольованості та емоційна напруга. У різних країнах світу існують специфічні механізми інтеграції, що формуються на основі історичних, культурних, політичних та економічних чинників. Згідно з результатами соціологічного опитування, половина респондентів назвали основними викликами адаптації саме складність мовного середовища та труднощі з працевлаштуванням. У той час як пристосування до культурного контексту загалом відбувається простіше, соціальні та психологічні аспекти адаптації залишаються серйозним викликом [1, 2].

У Норвегії іммігрантів активно підтримують за допомогою державних інтеграційних заходів. Наприклад, обов’язкові мовні курси фінансуються з бюджету, і вони є важливою частиною інтеграційної політики [5]. Проте, незважаючи на підтримку, складність норвезької мови залишається однією з основних перешкод. Крім того, програми професійної підготовки допомагають новоприбулим отримати визнання кваліфікацій, але через розміщення центрів прийому у віддалених регіонах і бар’єри на ринку праці іммігранти часто опиняються в ізоляції [1]. За даними дослідження, понад 60% опитаних у Норвегії не мають роботи, що негативно впливає на їхній психологічний стан.

У Німеччині адаптаційна політика передбачає мовну підготовку та знайомство з основами правової системи через спеціалізовані курси [6].

Разом з тим, ринок праці залишається недружнім до мігрантів, оскільки випадки дискримінації досі поширені. У Швеції, попри щедру фінансову підтримку іммігрантів на початковому етапі, інтеграційні процеси ускладнені

через формування закритих етнічних громад, що знижує рівень взаємодії з місцевим населенням. Діти іммігрантів у цих країнах, однак, мають доступ до інклюзивної освіти, яка сприяє їхній успішній соціалізації [7].

У США система інтеграції не має єдиного державного регулювання, тому рівень підтримки залежить переважно від законодавства кожного окремого штату [3]. Основний акцент зроблено на забезпеченні економічної самостійності іммігрантів, які часто змушені працевлаштовуватися на низькооплачувані посади [10]. При цьому значну роль відіграють громадські та волонтерські організації, які забезпечують базову підтримку: житло, їжу та мовну підготовку [9].

Біженці, у порівнянні з іншими категоріями іммігрантів, стикаються з додатковими труднощами – відсутність документів, фінансових ресурсів, недостатній рівень професійної кваліфікації. У Норвегії вони можуть отримати мовну, професійну та психологічну підтримку, однак через довготривале перебування у віддалених пунктах прийому часто страждають від ізоляції [5]. Як показує соціологічне опитування, 80% респондентів проходять мовні курси, але цього недостатньо для повноцінної інтеграції в індивідуалістичну модель норвезького суспільства. Більшість новоприбулих навіть після року проживання не мають соціальних контактів, що пояснюється не лише мовним бар'єром, а й іншими чинниками. Незважаючи на ці труднощі, держава поступово розширює спектр інтеграційних заходів, що позитивно впливає на адаптацію.

У Швеції замкненість локальних етнічних громад створює додаткові бар'єри для участі іммігрантів у суспільному житті [7]. У Німеччині, яка у 2015 році прийняла велику кількість біженців, діють інтеграційні курси, однак упереджене ставлення на ринку праці залишається серйозною проблемою [6]. У США ж основне навантаження щодо підтримки біженців несуть волонтерські організації та місцеві громади, що частково компенсує відсутність єдиної державної політики [3].

У підсумку, ефективна інтеграція мігрантів значною мірою залежить від системного підходу з боку держави, мовної підтримки та можливостей визнання професійних кваліфікацій [4]. Волонтерські організації відіграють помітну роль у сприянні соціальній адаптації, тоді як інклюзивна освіта для дітей та професійна орієнтація дорослих є критично важливими елементами цього процесу [9]. Досвід країн, що інвестують у комплексні інтеграційні програми, свідчить про кращі результати в соціальній адаптації мігрантів [11]. Проведений аналіз результатів соціологічних досліджень дозволяє дійти висновку, що адаптація біженців є довготривалим і багатофакторним процесом, де освітні програми, волонтерська діяльність і мовна підтримка є важливими, проте ключовим викликом лишаються мовні труднощі та культурні відмінності.

Список використаних джерел

1. Андерсен Р. Інтеграція біженців: досвід Норвегії та Швеції. Осло: Норвезький інститут міграційної політики, 2020. 212 с.

2. Гансен К. Соціальна адаптація іммігрантів у Європі: культурний та економічний аспекти. Берлін: Видавництво Європейського інституту, 2018. 354 с.

3. Давідсон Т. Міграція та інклюзія: порівняльний аналіз політики США та Європи. Нью-Йорк: Oxford Press, 2019. 298 с.

4. Європейський союз і міграція: виклики та можливості. Брюссель: Європейська комісія, 2017. 180 с.

5. Міністерство юстиції Норвегії. Доповідь про адаптацію іммігрантів у Норвегії: аналітичний звіт за 2021 рік. Осло, 2021. 105 с.

6. Сміт А. Культурні бар’єри в адаптації іммігрантів: досвід Німеччини. Мюнхен: Видавництво «Інтеграція», 2016. 230 с.

7. Шведське агентство з питань міграції. Адаптація біженців у Швеції: офіційний звіт. Стокгольм, 2020. 95 с.

8. Хартман Дж. Гендерні аспекти в інтеграції іммігрантів. Вашингтон: Brookings Institution Press, 2018. 276 с.

9. Червоний Хрест. Роль волонтерських організацій у підтримці біженців: глобальний аналіз. Женева: Міжнародний комітет Червоного Хреста, 2022. 124 с.

10. Європейська рада з питань міграції. Виклики міграційної політики в ЄС / Звіт ЄС. Брюссель, 2019. 134 с.

11. Лі Дж. Інтеграція іммігрантів у багатокультурному середовищі. Токіо: Видавництво Університету Кейо, 2020. 312 с.

Полякова Тетяна Ігорівна

викладач

КЗВО КОР Академія мистецтв імені Павла Чубинського

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА НА ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОГО МИСТЕЦТВА В СУЧАСНОМУ КУЛЬТУРОТВОРЧОМУ ПРОСТОРІ: ОСНОВНІ АСПЕКТИ

Сучасне суспільство та соціальні медіа радикально змінюють комунікацію виконавців з глядачами, роблячи її більш безпосередньою, інтерактивною та масовою. Соціальний мас-медійний простір створює прийнятні умови розвитку нової форми спілкування, в тому числі і нові форми сценічного спілкування виконавця з глядачем. Необхідність проаналізувати механізм побудови сучасної медійної комунікації та її форми впливу на сучасне виконавське мистецтво розкриває актуальність обраної теми.

Форми впливу на сьогоднішній день - це цифровий простір, а саме , як TikTok, Instagram та X (Twitter), де набувають широкого вжитку сленги, мовні